ORDIN nr. 6.731 din 28 noiembrie 2023
privind aprobarea Profilului de formare al absolventului

EMITENT: MINISTERUL EDUCAŢIEI
PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 1099 din 6 decembrie 2023
Data intrarii in vigoare : 6 decembrie 2023

În temeiul art. 89 alin. (2) din Legea învăţământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare,
în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului educaţiei nr. 6.072/2023 privind aprobarea unor măsuri tranzitorii aplicabile la nivelul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar şi superior,
având în vedere Referatul de aprobare nr. 3.965 din 23.11.2023,
în baza art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea şi funcţionarea Ministerului Educaţiei, cu modificările şi completările ulterioare,
ministrul educaţiei emite prezentul ordin.

ART. 1
Se aprobă Profilul de formare al absolventului, componentă reglatoare a curriculumului naţional, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

ART. 2
Direcţia generală învăţământ preuniversitar, Direcţia generală minorităţi şi relaţia cu Parlamentul, Centrul Naţional de Politici şi Evaluare în Educaţie, Centrul Naţional de Dezvoltare a Învăţământului Profesional şi Tehnic, inspectoratele şcolare judeţene/Inspectoratul Şcolar al Municipiului Bucureşti şi unităţile de învăţământ preuniversitar duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

ART. 3
La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul ministrului educaţiei nr. 3.239/2021 privind aprobarea documentului de politici educaţionale Repere pentru proiectarea, actualizarea şi evaluarea Curriculumului naţional. Cadrul de referinţă al Curriculumului naţional, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 15 februarie 2021.

ART. 4
Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educaţiei,
Ligia Deca

Bucureşti, 28 noiembrie 2023.
Nr. 6.731.

ANEXA

Profilul de formare al absolventului

I. Context

Profilul de formare al absolventului reprezintă o componentă reglatoare a curriculumului naţional, referenţial pentru proiectarea, implementarea şi evaluarea acestuia.

Profilul de formare al absolventului:

- este construit pornind de la reperele fundamentale de dezvoltare din educaţia timpurie, pentru învăţământul preşcolar, şi de la descriptorii competenţelor-cheie, declinaţi pe niveluri de învăţământ, în cazul învăţământului primar, gimnazial şi liceal;
- este un document adresat, cu prioritate, dezvoltatorilor de curriculum, precum şi tuturor actorilor educaţionali (profesori, elevi, părinţi/tutori), unităţilor de învăţământ şi comunităţii în ansamblu;
- descrie aşteptările exprimate faţă de absolvenţii diferitelor niveluri de studiu din învăţământul preşcolar, primar, gimnazial şi liceal, prin raportare la cerinţele sociale exprimate în legi, în alte documente de politică educaţională şi în studii de specialitate, finalităţile generale ale învăţământului, precum şi la caracteristicile de dezvoltare a elevilor;
- are la bază:
  - profilul aprobat prin Ordinul ministrului educaţiei nr. 3.239/2021, fiind anexă la documentul de politici educaţionale Repere pentru proiectarea, actualizarea şi evaluarea Curriculumului naţional. Cadrul de referinţă al Curriculumului naţional;
  - Curriculumul pentru educaţia timpurie, aprobat prin Ordinul ministrului educaţiei naţionale nr. 4.694/2019;

- este elaborat prin raportare la cadrul intern şi european, în principal:
  - Legea învăţământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare;
  - Ordinul ministrului educaţiei nr. 6.072/2023 privind aprobarea unor măsuri tranzitorii aplicabile la nivelul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar şi superior;
  - Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 72/2023 pentru modificarea unor acte normative în domeniul educaţiei, precum şi pentru modificarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ;
  - Recomandarea Europeană 2018 (Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning - 2018/C189/01);

- valorifică documente recente de politică educaţională şi studii de specialitate, în principal:
  - Learning Compass OECD (https://www.oecd.org/education/2030-project/teaching-and-learning/learning/learning-compass-2030/OECD_Learning_Compass_2030_concept_note.pdf);

• GreenComp - Cadrul european de competenţe în materie de durabilitate
(https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/bc83061d-74ec-11ec-9136-01aa75ed71a1/language-ro);

• Cadrul de referinţă al competenţelor pentru cultură democratică al Consiliului Europei
(https://rm.coe.int/cdc-vol1-/168097e5d1);

• Embedding Values and Attitudes in Curriculum: Shaping a Better Future - OECD, 2021
(https://doi.org/10.1787/aee2adcd-en);

• DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens, 2022

(https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128415).

În contextul prezentat, profilul de formare al absolventului:
- reprezintă un concept structurat care reflectă aşteptările exprimate faţă de absolvenţii nivelurilor de învăţământ preuniversitar obligatoriu: preşcolar, primar, gimnazial, liceal;
- este fundamentat pe:
• domenii de dezvoltare şi indicatori comportamentali, în acord cu reperele fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie, pentru învăţământul preşcolar;
• competenţele-cheie şi descriptori de nivel, pentru învăţământul primar, gimnazial şi liceal;

- include un set de atribute prioritare şi descriptori pentru fiecare dintre nivelurile obligatorii din învăţământul preuniversitar;
- valorizează profilul aprobat prin Ordinul ministrului educaţiei nr. 3.239/2021, care a orientat procesul de revizuire curriculară până în prezent;
- are la bază principii interconectate ce servesc drept piloni în construirea unui fundament solid pentru educaţia copiilor/elevilor;
- reprezintă un cadru comun, dar nu de uniformizare, un referenţial care orientează, dar nu limitează, permiţând elevului o dezvoltare diferită, în ritm propriu, iar profesorului şi şcolii alegeri prin care să transpună profilul în practica educaţională, în acord cu nevoile, interesele, potenţialul şi opţiunile elevilor.

II. Principii
La baza profilului de formare al absolventului din învăţământul preuniversitar se află următorul set de principii care:
- promovează dezvoltarea integrală a persoanei care manifestă respect pentru sine, pentru cei din jur şi pentru mediul înconjurător;

- reprezintă fundamentul pentru cultivarea unei atitudini de implicare şi responsabilitate la nivel personal, local, naţional şi global;
- sunt integrate în toate experienţele de învăţare ale elevului, atât la nivelul clasei, cât şi în afara acesteia, prin interacţiunile sale zilnice.

Dezvoltarea holistică subliniază importanţa dezvoltării armonioase, echilibrate şi integrale a persoanei, în plan cognitiv, emoţional-afectiv, fizic, spiritual şi social, astfel încât aceasta să fie capabilă să facă faţă provocărilor într-o lume aflată în continuă schimbare.

Abordarea echilibrată promovează dezvoltarea echilibrată a diferitelor domenii de competenţe, ajutând absolventul să îşi stabilească nevoi şi priorităţi de învăţare care permit trasee educaţionale flexibile.

Spiritul de reflecţie promovează dezvoltarea unei conştiinţe de sine profunde şi a unei înţelegeri critice a lumii înconjurătoare, prin reflecţie critică şi autoevaluare, ca mijloace de progres şi autoîmbunătăţire continuă.

Depăşirea autolimitării încurajează absolventul să exploreze alternative în parcursul său educaţional, social şi profesional, să îşi depăşească propriile limite şi să îşi asume riscuri calculate în luarea deciziilor.

Abordarea prospectivă încurajează anticiparea viitorului şi proiectarea acestuia, promovând o atitudine proactivă şi un spirit inovator în abordarea problemelor şi provocărilor viitoare, în plan personal, şcolar, profesional şi social.

Rezilienţa demonstrează capacitatea de a depăşi obstacole şi a persevera în faţa dificultăţilor, manifestând un spirit de autonomie şi autodeterminare.

Promovarea incluziunii valorizează colaborarea şi comunicarea constructivă cu ceilalţi, înţelegerea mediului şi culturii de apartenenţă, respectul faţă de demnitatea şi drepturile fiecărei persoane, faţă de diversitate şi asigură condiţiile necesare pentru ca fiecare persoană să se poată dezvolta şi să îşi atingă potenţialul.

Sustenabilitatea şi grija pentru mediu manifestă grijă activă faţă de mediul înconjurător şi promovează sustenabilitatea, printr-o abordare responsabilă şi conştientă a utilizării resurselor naturale, contribuind la dezvoltare durabilă.

Cetăţenia activă susţine implicarea activă şi constructivă în grupurile şi comunităţile de apartenenţă, participarea la luarea deciziilor, promovând un spirit de solidaritate şi cooperare în vederea construirii unui viitor mai bun.

Etica şi responsabilitatea promovează integritatea şi comportamentul etic pentru a acţiona cu principialitate şi responsabilitate în toate aspectele vieţii.

III. Repere fundamentale de dezvoltare, competenţe-cheie şi atribute prioritare

Competenţele-cheie sunt prezentate în Legea învăţământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare, ca repere ale

curriculumului naţional şi determină profilul de formare al absolventului, având asociaţi descriptori pentru nivelurile primar, gimnazial şi liceal.

Cele opt competenţe-cheie sunt:

- competenţa de citire, scriere şi înţelegere a mesajului;
- competenţa în multilingvism;
- competenţa matematică şi competenţa în ştiinţe, tehnologie şi inginerie;
- competenţa digitală, inclusiv de siguranţă pe internet şi securitate cibernetică;
- competenţa personală, socială şi de a învăţa să înveţi;
- competenţa civică, juridică şi de protejare a mediului;
- competenţa antreprenorială;
- competenţa de sensibilizare şi exprimare culturală.

În acord cu Recomandarea Europeană 2018, competenţele-cheie au caracter transversal şi sunt importante, în mod egal, pentru o viaţă împlinită şi de succes în societatea cunoaşterii. Acestea se aplică într-o varietate de contexte şi într-o varietate de combinaţii, se interconectează şi se întrepătrund prin faptul că elemente componente ale unora dintre competenţe sprijină dezvoltarea elementelor altor competenţe. Abilităţi precum gândirea critică, rezolvarea de probleme, negocierea, creativitatea, abilităţile analitice şi interculturale sunt incluse în ansamblul competenţelor-cheie.

La nivelul învăţământului preşcolar, curriculumul naţional este construit pornind de la reperele fundamentale de învăţare şi dezvoltare, fiind centrat pe dezvoltarea fizică, cognitivă, emoţională şi socială a copiilor, respectiv pe remedierea timpurie a eventualelor întârzieri în dezvoltare. Domeniile de dezvoltare, definite în Curriculumul pentru educaţia timpurie, aprobat prin Ordinul ministrului educaţiei naţionale nr. 4.694/2019, constituie baza pentru dezvoltarea competenţelor-cheie la nivelul învăţământului primar, gimnazial şi liceal.

Atributele prioritare au un caracter transversal şi subliniază aspecte atitudinal-comportamentale din cadrul competenţelor-cheie. Acestea constituie o bază pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii, sunt solicitate de actorii sociali şi de piaţa muncii şi sunt importante pentru societăţile în schimbare. Atributele sunt incluse în propunerea de profil al absolventului pentru evidenţierea unor elemente care potenţează învăţarea. Achiziţiile aşteptate de la absolvenţii tuturor nivelurilor de învăţământ preuniversitar obligatoriu sunt detaliate printr-un set de descriptori specifici.

În profilul de formare al absolventului se regăsesc următoarele atribute prioritare:

T

- comunicativ	- colaborativ	- rezilient
- creativ	- prospectiv	-

		responsabil
- reflexiv	- autonom	- etic

ST

Nucleul atributelor asigură premisele pentru abordarea asumată, conştientă şi de lung parcurs a învăţării, permiţând elevului să identifice, să analizeze şi să ia deciziile cele mai potrivite privind traseul educaţional şi profesional pe care îl are în faţă, având ca repere competenţele-cheie.

Profilul de formare al absolventului funcţionează ca o busolă pentru întregul sistem educaţional, în care elementele continuumului predare-învăţare-evaluare conlucrează pentru realizarea idealului educaţional definit în lege.

(a se vedea imaginea asociată)

Figura 1*). Dimensiuni principale care contribuie la definirea profilului de formare al absolventului

*) Figura 1 este reprodusă în facsimil.

IV. Relaţia dintre profilul de formare al absolventului şi continuumul predare-învăţare-evaluare

Profilul de formare al absolventului fundamentează deciziile de dezvoltare curriculară ulterioare. Reprezintă un cadru coerent prin care elevul, cadrul didactic, şcoala, parteneri ai şcolii transpun în practică documentele curriculare reglatoare într-o manieră care conduce la rezultate ale învăţării relevante, măsurabile şi transferabile în situaţii de viaţă şi de muncă viitoare.

Impactul profilului de formare este unul major, antrenând o spirală a interdependenţelor dintre componentele directe ale curriculumului, indirecte şi de suport, creând premisele unui proces educaţional evolutiv, structurat şi, mai ales, adaptabil la nevoile şi interesele copilului/adolescentului, precum şi asigurând un răspuns pozitiv la problematica lumii contemporane. Evaluarea şi autoevaluarea, inclusiv cu elemente de standardizare care să permită decizii bazate pe date, sunt elemente-cheie care urmăresc şi permit reglajele necesare şi într-un timp optim asupra constructului curricular.

Profilul de formare al absolventului şi continuumul predare-învăţare-evaluare sunt interconectate.

Continuumul predare-învăţare-evaluare reuneşte elementele de construcţie curriculară, de suport al curriculumului, de aplicare şi evaluare a acestuia:

(a se vedea imaginea asociată)

Figura 2**). Continuumul predare-învăţare-evaluare

**) Figura 2 este reprodusă în facsimil.

În acest sens, profilul de formare al absolventului funcţionează ca nucleu ce fundamentează, influenţează şi orientează constructul curricular, din perspectiva imediată a documentelor reglatoare, planuri-cadru de învăţământ şi programe şcolare, precum şi din perspectiva aplicării curriculumului:

- planurile-cadru de învăţământ şi programele şcolare: pentru asigurarea coerenţei, documentele curriculare sunt corelate cu profilul absolventului, care va fi adaptat specificului diferitelor filiere şi parcursuri şcolare;
- curriculumul implementat: activităţile de învăţare generează experienţe de învăţare prin care sunt formate şi dezvoltate continuu competenţele considerate esenţiale pentru reuşita şcolară şi personală, în acord cu specificul fiecărui nivel de învăţământ şi cu nevoile şi interesele elevilor;
- evaluarea rezultatelor învăţării: domeniile de dezvoltare şi competenţele-cheie, inclusiv atributele prioritare din profilul absolventului, reprezintă repere în procesul de evaluare; evaluarea presupune un proces holistic, care ia în considerare progresul elevilor în planul învăţării şi al dezvoltării personale;
- autoevaluarea şcolii: şcoala promovează şi susţine realizarea profilului absolventului prin strategiile de dezvoltare organizaţională, prin managementul educaţional/de curriculum şi prin propria cultură organizaţională.

V. Utilitatea profilului de formare al absolventului

Profilul de formare al absolventului se adresează dezvoltatorilor de curriculum, fundamentând deciziile de curriculum, din perspectiva directă a elementelor care reglementează activitatea personalului didactic din învăţământul preuniversitar - planuri-cadru de învăţământ, programe şcolare şi standarde naţionale de evaluare.

Adresabilitatea profilului de formare al absolventului este extinsă la actorii educaţionali (profesori, elevi, părinţi/tutori), unităţi de învăţământ şi comunitate în ansamblu, astfel:

- profesorii pot folosi profilul pentru:
- proiectarea unor activităţi de învăţare care să contribuie la dezvoltarea competenţelor, inclusiv a atributelor descrise în profil;
- crearea şi/sau utilizarea unor resurse de învăţare adecvate dezvoltării competenţelor şi aplicării acestora în contexte reale de viaţă;
- crearea de contexte multiple care să implice elevii în exerciţii de reflecţie asupra viitorului lor;
- elevii:
- pot folosi profilul ca un ghid pentru stabilirea obiectivelor pentru propria învăţare şi dezvoltare personală;
- pot reflecta asupra propriei învăţări şi asupra rezultatelor învăţării, fiind sprijiniţi în luarea celor mai bune decizii pentru atingerea obiectivelor stabilite;
- părinţii/tutorii pot folosi profilul pentru:
- iniţierea de discuţii constructive şi echilibrate cu copiii lor şi cu actorii educaţionali, referitoare la învăţare şi la parcursul lor şcolar şi profesional;
- identificarea nevoilor copiilor şi orientarea eforturilor acestora pentru valorificarea potenţialului lor de dezvoltare;
- sprijinirea iniţiativelor şi a proiectelor personale ale copiilor, în contexte variate, nonformale şi informale;
- comunitatea poate folosi profilul pentru:

- iniţierea/sprijinirea unor activităţi/proiecte care încurajează copiii şi tinerii să utilizeze competenţele dobândite, inclusiv în beneficiul comunităţii;
- implicarea activă a copiilor şi a tinerilor în evenimente educaţionale, sociale şi culturale locale, precum şi în activităţi ale diferitelor/diferiţilor instituţii/organizaţii/agenţi economici din localitate.

Din această perspectivă, profilul de formare constituie reperul pentru experienţe educaţionale în contexte variate, inclusiv în comunitate. Comunitatea devine un spaţiu educaţional extins, un mediu de învăţare. De exemplu, programele Şcoala Altfel şi Săptămâna verde devin oportunităţi care permit dezvoltarea contextelor de învăţare dincolo de şcoală, în comunitate.

VI. Aspecte specifice privind profilul de formare al absolventului

• Extinderea profilului de formare al absolventului la nivelul educaţiei timpurii, învăţământ preşcolar

În acord cu prevederile Legii învăţământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare, precum şi prin raportare la Curriculumul pentru educaţia timpurie, aprobat prin Ordinul ministrului educaţiei naţionale nr. 4.694/2019, actualul profil de formare include şi învăţământul preşcolar, ca prim nivel obligatoriu.

Curriculumul pentru educaţia timpurie se fundamentează pe un set de finalităţi formulate în documentul de politici educaţionale Reperele fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani (RFÎDTC, aprobat prin Ordinul de ministru nr. 3.851/2010), având la bază domeniile de dezvoltare şi indicatorii comportamentali asociaţi acestora, care prefigurează formarea ulterioară de competenţe-cheie, constituindu-se în referenţial pentru dezvoltarea şi învăţarea în copilăria timpurie.

De asemenea, se pune accent şi pe atributele care sprijină copilul în propria dezvoltare, acestea având asociaţi descriptori specifici.

Integrarea acestui nivel în ansamblul profilului de formare al absolventului a urmărit:

- definirea descriptorilor corespunzători nivelului, înţeleşi drept comportamente dezirabile, observate de educatoare/educator şi întărite în toate contextele şi interacţiunile acesteia/acestuia cu copilul sau între copii, în relaţie cu reperele fundamentale de dezvoltare şi fiind premise ale dezvoltării viitoarelor competenţe-cheie, în acord cu domeniile: dezvoltare fizică, dezvoltare cognitivă, dezvoltarea limbajului, dezvoltare socioemoţională şi a capacităţilor/atitudinilor de învăţare;
- corelarea descriptorilor definiţi pentru învăţământul preşcolar cu cei de nivelurile ulterioare - învăţământ primar, gimnazial, liceal - pentru a asigura progresia acestora.

Învăţarea şi dezvoltarea copiilor sunt concepte multidimensionale. Se acordă atenţie tuturor domeniilor şi intercorelării acestora, deoarece învăţarea şi dezvoltarea copilului sunt complexe şi se petrec traversând simultan toate domeniile de dezvoltare.

• Profilul de formare al absolventului învăţământului liceal

Învăţământul liceal este cel mai înalt nivel de educaţie obligatorie.

La acest nivel, profilul de formare al absolventului, construit pe baza competenţelor-cheie, implică gradul cel mai mare de complexitate, incluzând şi componente de preprofesionalizare sau profesionalizare propriu-zisă, corespunzătoare celor trei filiere: teoretică, tehnologică şi vocaţională.

Traseele educaţionale în învăţământul liceal sunt multiple, în acord cu nevoile, interesele, potenţialul şi opţiunile elevilor şi asigură atât perspectiva continuării educaţiei la niveluri superioare de învăţământ, cât şi perspectiva integrării pe piaţa muncii, ca urmare a obţinerii unei calificări profesionale. Profilul de formare va fi adaptat specificului diferitelor filiere şi parcursuri şcolare la momentul elaborării planurilor-cadru pentru învăţământul liceal.

În învăţământul liceal, profilul de formare al absolventului facilitează formarea de competenţe specifice diferitelor calificări profesionale/specializări (hard skills) şi competenţe de suport (soft skills).

• Profilul de formare al absolventului învăţământului special

Profilul absolventului are rol de orientare pentru învăţământul special, unde nevoia de flexibilitate este ridicată, ca urmare a complexităţii cerinţelor educaţionale speciale.

Astfel, profilul necesită adaptări specifice pentru fiecare dintre nivelurile bazal, suplimentar, intensiv şi special, prevăzute de Legea învăţământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare.

Prioritizarea aspectelor atitudinal-comportamentale din profilul absolventului favorizează abordarea diferenţiată, proprie învăţământului special.

VII. Elemente definitorii pentru competenţele-cheie asociate profilului de formare al absolventului

T

Competenţe-cheie	Elemente definitorii
Competenţa de citire, scriere şi înţelegere a	Copilul/Elevul poate comunica şi interacţiona eficace, adecvat, responsabil şi creativ cu ceilalţi, în limba maternă, în limba oficială a ţării şi în limba de şcolarizare. Identifică,

mesajului	interpretează şi exprimă concepte, sentimente, fapte şi opinii, oral şi în scris, folosind suporturi vizuale, auditive şi digitale, în diverse contexte şi la diverse discipline de studiu.
Competenţa în multilingvism	Copilul/Elevul poate comunica în mod adecvat în diverse limbi, inclusiv în limba maternă. Înţelege, exprimă şi interpretează concepte, idei, sentimente, fapte şi opinii atât în formă orală, cât şi scrisă (ascultare, exprimare orală, lectură, redactare), în diferite contexte (la şcoală, acasă, în contexte profesionale şi în timpul liber). Este interesat de dimensiunea istorică şi interculturală a limbilor.
	Copilul/Elevul poate dezvolta şi aplica gândirea matematică pentru a rezolva o serie de probleme în situaţii cotidiene. Presupune abilitatea şi disponibilitatea de a utiliza moduri de gândire şi de prezentare specifice matematicii (algoritmi, formule, grafice, diagrame, modele). Poate explica fenomenele naturale utilizând cunoştinţe şi metode

Competenţa matematică şi competenţa în ştiinţe, tehnologie şi inginerie	(inclusiv observaţia şi experimentul) pentru a identifica probleme şi pentru a trage concluzii bazate pe dovezi. Poate utiliza instrumente şi echipamente tehnologice în mod adecvat, inclusiv în contexte practic-aplicative şi pentru crearea de produse şi servicii. Înţelege schimbările provocate de activitatea umană şi responsabilitatea pe care trebuie să şi-o asume fiecare persoană în raport cu diferitele procese şi produse tehnologice.
Competenţa digitală, inclusiv de siguranţă pe internet şi securitate cibernetică	Copilul/Elevul utilizează tehnologia şi instrumentele digitale în învăţare şi în diferite contexte, pentru a accesa, a analiza, a comunica şi a crea informaţii într-un mod eficient şi responsabil. Recunoaşte şi evită riscurile suprautilizării tehnologiilor digitale, precum şi ameninţările online, protejează informaţiile personale, manifestă comportamente responsabile pe internet şi respectă proprietatea intelectuală.
	Copilul/Elevul poate

Competenţa personală, socială şi de a învăţa să înveţi	să reflecteze asupra propriei persoane, gestionează eficient timpul şi informaţiile, dovedeşte un bun management al propriei învăţări şi al carierei. Manifestă reziliență, fiind capabil să facă faţă unor situaţii de incertitudine şi complexitate. Este preocupat de sănătatea şi starea de bine fizică şi emoţională, la nivel personal şi al celorlalţi. Gestionează situaţii tensionate într-o manieră autoreflexivă şi solicită sprijin atunci când simte nevoia. Lucrează în mod constructiv cu ceilalţi, manifestă empatie şi gestionează conflicte într-un context incluziv.
	Copilul/Elevul interacţionează cu alte persoane pe baza valorilor cetăţeniei democratice, precum deschiderea, responsabilitatea socială, respectul pentru demnitatea umană. Îşi asumă responsabilităţi, acţionează autonom, este preocupat de rezolvarea de conflicte într-un mod nonviolent, de respectul şi promovarea drepturilor

Competenţa civică, juridică şi de protejare a mediului	copilului. Este pregătit pentru participarea activă la viaţa socială la nivel local, naţional şi internaţional. În deciziile şi acţiunile sale se raportează la cultura constituţională şi la aspectele juridice de bază din dreptul civil, comercial, fiscal şi din codul rutier. Susţine echitatea şi dreptatea, respectarea nevoilor şi drepturilor altor specii şi ale naturii, inclusiv din perspectiva schimbărilor climatice.
Competenţa antreprenorială	Copilul/Elevul manifestă iniţiativă şi creativitate, fundamentată pe gândire critică, rezolvare de probleme şi perserverenţă. Are abilitatea de a iniţia şi de a lucra în echipă la proiecte cu valoare culturală, socială sau financiară, de a valorifica oportunităţi şi idei şi de a le transforma în valoare pentru ceilalţi.
	Copilul/Elevul înţelege relevanţa exprimării ideilor, experienţelor şi emoţiilor, într-o varietate de forme cultural-artistice precum: muzica,

Competenţa de sensibilizare şi exprimare culturală	artele spectacolului, literatura, artele vizuale, arhitectura şi mediul construit, designul, în contexte diverse - formale, nonformale, informale. Este receptiv faţă de modul în care, în diferite culturi, prin diferite arte, ideile şi semnificaţiile asociate umanităţii, simbolurile şi metaforele sunt exprimate şi comunicate inclusiv creativ. Aceste idei şi semnificaţii, identificate în comunitatea de apartenenţă, sunt integrate armonios în contexte sociale mai largi. Se angajează în înţelegerea, dezvoltarea şi exprimarea propriilor idei, în diverse moduri şi contexte, care să îi favorizeze inserţia socială şi comunicarea interculturală. Demonstrează creativitate critică şi participă voluntar la experienţe cultural-artistice.

ST

VIII. Elemente definitorii ale atributelor prioritare asociate profilului de formare al absolventului

T

Atribute	Elemente definitorii

prioritare	
Comunicativ	Copilul/Elevul înţelege şi exprimă idei, opinii, emoţii în limba maternă şi în alte limbi pe care le utilizează, în contexte şi moduri variate de comunicare (verbal/ nonverbal, oral/scris, digital etc.). Dispune de achiziţii de alfabetizare funcţională şi le utilizează efectiv în procesul comunicării. Utilizează adecvat în comunicare coduri, limbaje, convenţii care aparţin diferitelor domenii ale cunoaşterii. Foloseşte o varietate de instrumente, echipamente şi tehnologii pentru a transmite idei, experienţe şi emoţii. Exprimă convingător puncte de vedere, idei, soluţii la diverse situaţii-problemă. Conştientizează impactul limbajului asupra celorlalţi şi nevoia de a comunica într-o manieră pozitivă şi responsabilă.
Creativ	Copilul/Elevul utilizează şi ameliorează gradual strategii proprii pentru rezolvarea de probleme. Elaborează modele de acţiune şi de luare a deciziilor în contexte dinamice. Utilizează abilităţi de judecată critică. Foloseşte tehnici de argumentare variate în contexte sociale diferite. Manifestă curiozitate, motivaţie pentru interesele sale şi deschidere pentru a duce ideile creative în realitate.

Reflexiv	Copilul/Elevul reflectează asupra propriei dezvoltări fizice şi emoţionale, asupra propriei învăţări, asupra calităţii informaţiilor şi a opiniilor exprimate de el şi de cei din jur. Este capabil de autoevaluare. Îşi poate identifica propriile nevoi şi interese, punctele forte şi aspectele care necesită îmbunătăţiri. Analizează, formulează întrebări, caută şi organizează informaţii relevante în elaborarea unor răspunsuri. Îşi dezvoltă motivaţia pentru învăţarea continuă, caută soluţii şi strategii potrivite pentru propria învăţare şi dezvoltare pe termen lung.
Colaborativ	Copilul/Elevul înţelege sensul apartenenţei la diferite tipuri de comunităţi. Participă la viaţa socială a grupei/ clasei, a şcolii şi a comunităţii locale din care face parte. Este capabil să lucreze în echipă, în contexte variate de învăţare, pentru atingerea unor obiective comune. Se poate integra uşor în medii diferite. Îşi asumă responsabilităţi specifice şi manifestă respect şi comportament empatic faţă de opiniile şi acţiunile celorlalţi.
	Copilul/Elevul îşi dezvoltă abilitatea de investigare a realităţii înconjurătoare şi îşi valorizează propriile

Prospectiv	experienţe şi competenţe în scopul optimizării viitorului său şcolar, profesional. Foloseşte idei, modele şi teorii diverse pentru a descrie, a investiga şi a anticipa procese naturale şi sociale. Înţelege modul în care mediul social şi cultural influenţează ideile şi comportamentele proprii, precum şi pe ale altora. Identifică oportunităţi, riscuri şi formulează soluţii/ strategii proactive pentru a se adapta la contexte în continuă schimbare.
Autonom	Copilul/Elevul este capabil să îşi construiască un set de valori individuale şi sociale şi să îşi orienteze comportamentul, evoluţia şcolară şi cariera în funcţie de acestea. Identifică obiective personale de învăţare şi dezvoltare (în plan şcolar, personal, profesional, social) şi se implică activ pentru realizarea acestora. Îşi asumă responsabilitatea pentru acţiunile sale. Alege şi aplică eficient strategii şi instrumente de învăţare şi acţiune adecvate pentru îndeplinirea obiectivelor.
	Copilul/Elevul identifică şi gestionează emoţiile şi sentimentele proprii, pentru asigurarea unui echilibru în propria dezvoltare, pentru o bună sănătate mintală şi pentru o imagine de sine pozitivă. Îşi exprimă şi

Rezilient	manifestă voinţa de a urmări un scop cu perseverenţă, având grijă de bunăstarea personală şi a celor din jur. Aplică metode de muncă intelectuală şi de explorare consecventă şi creativă a realităţii, valorizând propria experienţă. Pentru a depăşi dificultăţi, situaţii de risc, greşeli, eşecuri, este capabil să solicite şi să accepte ajutor la nevoie (inclusiv ajutor specializat), să se adapteze unor contexte variate. Înţelege diverse roluri sociale şi profesionale, precum şi implicaţiile acestora asupra vieţii cotidiene. Interiorizează o cultură a efortului fizic şi intelectual, ca expresie a dorinţei de realizare personală şi socială.
Responsabil	Copilul/Elevul înţelege şi îşi asumă responsabilităţile şi sarcinile care îi revin, în mod individual sau colectiv. Îşi formează şi exprimă opţiunea pentru o viaţă sănătoasă şi echilibrată, inclusiv bazată pe prevenţie. Acceptă şi promovează un mediu natural propice vieţii şi dezvoltarea sustenabilă. Înţelege consecinţele acţiunilor sale asupra propriei persoane, asupra celorlalţi şi asupra mediului în ansamblu. Înţelege şi evaluează interdependenţele dintre identitate şi alteritate, dintre local şi naţional,

	dintre naţional şi global. Cunoaşte şi respectă drepturile fundamentale ale omului. Recunoaşte drepturile şi responsabilităţile care îi revin în calitate de cetăţean al României şi cetăţean european. Este capabil să formuleze judecăţi estetice privind diferite aspecte ale realităţii naturale şi sociale.
Etic	Copilul/Elevul demonstrează corectitudine şi respect în comunicarea cu ceilalţi şi în acţiunile sale. Poate să distingă între ce este corect şi ce este greşit, bazându-se pe un set de cunoştinţe, principii şi valori morale şi sociale. Iniţiază sau participă la acţiuni care contribuie la binele personal, al familiei şi al comunităţii din care face parte. Înţelege consecinţele etice ale dezvoltării ştiinţei şi ale tehnologiei asupra omului şi mediului, sesizează problemele de justiţie socială şi se străduieşte să acţioneze într-un mod care contribuie la un mediu bazat pe echitate, rigoare şi pe respectarea adevărului. Manifestă deschidere spre valori estetice şi artistice, spre o muncă făcută cu seriozitate, pentru construirea unei vieţi de calitate.

ST

IX. Dimensiunile principale ale profilului de formare al absolventului

Pentru învăţământul preşcolar, dimensiunile principale*) ale profilului de formare al absolventului sunt reprezentate de domeniile de dezvoltare şi de atributele prioritare. Domeniile de dezvoltare au asociaţi indicatori comportamentali, iar atributele prioritare au asociaţi descriptori declinaţi pentru acest nivel. (a se vedea imaginea asociată)

*) Diagramele sunt reproduse în facsimil.

Pentru învăţământul primar, gimnazial şi liceal, dimensiunile principale ale profilului de formare al absolventului sunt reprezentate de competenţele-cheie şi de atributele prioritare. Ambele dimensiuni au asociaţi descriptori declinaţi pentru acest nivel. (a se vedea imaginea asociată)

Ansamblul dimensiunilor principale şi descriptorilor declinaţi pentru fiecare nivel de învăţământ constituie profilul de formare al absolventului.

A. Profilul de formare al absolventului - învăţământ preşcolar

Domenii de dezvoltare şi indicatori comportamentali

T

Domenii de dezvoltare	Indicatori comportamentali
Dezvoltare socioemoţională	- Urmează indicaţiile adulţilor în ceea ce priveşte comportamentul adecvat în anumite situaţii.
	- Interacţionează, din proprie iniţiativă, cu copiii apropiaţi ca vârstă, în diferite contexte.
	- Îşi adaptează comportamentul în funcţie de regulile diferitelor situaţii (de exemplu, vorbeşte în şoaptă când intră la bibliotecă, când merge la muzeu etc.).
	- Îşi spune corect numele, prenumele,

	vârsta, luna, ziua, oraşul şi ţara în care s-a născut.
	- Împărtăşeşte celorlalţi (copii, adulţi din anturajul propriu) trăirile/ emoţiile sale şi reacţionează adaptativ la contexte sociale variate.
Dezvoltarea limbajului, a comunicării şi a premiselor citirii şi scrierii	- Povesteşte un eveniment sau o poveste cunoscută, respectând succesiunea evenimentelor.
	- Utilizează în vorbire acordul de gen, număr, persoană şi timp.
	- Utilizează în vorbire propoziţii dezvoltate şi fraze.
	- Stă şi ascultă, în momente de lectură, fără să deranjeze, rămâne până la finalul ei.
	- Recunoaşte litere mari/mici de tipar şi le pune în corespondenţă cu sunetul asociat.
	- Înţelege conceptul de scriere pentru comunicarea unei informaţii, a unui mesaj (etichetează lucrările, scrie scurte mesaje de felicitare etc.).
	- Experimentează scrisul cu o varietate de instrumente de

	scris (creion, pensulă, computer etc.).
Dezvoltare fizică, a sănătăţii şi igienei personale	- Poziţionează corpul şi membrele în mod corespunzător pentru a imita ceva sau pe cineva sau pentru a executa o mişcare (a prinde o minge, a arunca ceva etc.).
	- Îşi pune singur pantofii şi îşi leagă şireturile, se îmbracă şi se dezbracă singur.
	- Demonstrează conştientizarea simţurilor în acţiuni (recunoaşte obiecte ascunse prin pipăit, fără să le vadă, execută mişcări la auzirea unor comenzi, recunoaşte mirosuri etc.).
	- Demonstrează independenţă în igiena personală (se spală şi se şterge singur pe mâini, îşi acoperă gura când strănută, când tuşeşte, foloseşte independent toaleta, foloseşte batista etc.).
	- Demonstrează cunoaşterea regulilor de siguranţă în jocul simbolic.
	- Grupează obiecte care întrunesc două criterii concomitent.
	- Lucrează în grup pentru soluţionarea unei probleme,

	utilizând strategiile dezvoltate de grup.
	- Numără cu uşurinţă până la 10/20.
Dezvoltare cognitivă şi cunoaşterea lumii	- Creează, copiază şi construieşte forme (cerc, pătrat, triunghi etc.).
	- Descrie şi compară nevoile de bază ale fiinţelor vii.
	- Descrie timpul probabil şi ilustrează o anumită stare a vremii (utilizează semne convenţionale pentru ape, ploaie, munţi, ninsoare, anotimpuri, zile ale săptămânii etc.).
	- Formulează întrebări referitoare la schimbările din jur.
	- Exprimă dorinţa de a învăţa să realizeze anumite acţiuni de autoservire, să confecţioneze obiecte, jucării sau să găsească informaţii despre subiecte de care este interesat.
	- Face planul unei activităţi (din 3-4 paşi) şi îl pune în practică.
Capacităţi şi atitudini în învăţare	- Se concentrează la o activitate 20 de minute, fără supervizare.
	- Găseşte forme şi mijloace noi de exprimare a gândurilor

	şi emoţiilor (prin muzică, desen, dans, joc simbolic etc.).
	- Utilizează sau combină materiale şi strategii în modalităţi noi pentru a explora sau rezolva probleme.
	- Îşi extinde informaţiile despre mediul înconjurător şi creşte respectul faţă de fiinţe şi mediu.

ST

B. Profilul de formare al absolventului - învăţământ primar, gimnazial şi liceal

B.1. Competenţe-cheie şi descriptori de nivel

T

Competenţe-cheie	Descriptori de nivel		
	Învăţământ primar	Învăţământ gimnazial	Învăţământ liceal
şi mesaje diverse inclusiv	Identifică fapte, opinii, emoţii în mesaje orale sau scrise, inclusiv pe suport	Procesează informaţii diverse provenite	Analizează critic interpretează o varietate de receptate în situaţii de comunicare,

	audio-video sau digital, în contexte familiare de comunicare în limba maternă şi/sau oficială.	dintr-o varietate de mesaje receptate prin intermediul diverselor media.	cele specifice diverselor domenii de cunoaştere, prin diverse media, în contexte formale şi nonformale. Apreciază calitatea estetică a textelor receptate.
Competenţa de citire, scriere şi înţelegere a mesajului inclusiv	Exprimă gânduri, păreri, emoţii în cadrul unor mesaje simple, în contexte familiare de comunicare în limba maternă şi/sau oficială, inclusiv prin diferite media.	Exprimă, cu încredere, informaţii, opinii, idei, sentimente, în mesaje orale sau scrise, prin adaptarea la situaţia de comunicare, inclusiv prin utilizarea diverselor media.	Formulează o varietate de mesaje pentru a exprima opinii, idei, sentimente, argumente, contraargumente în contexte formale şi nonformale, prin intermediul diverselor media, în forme adaptate contextului în care comunică.
			Participă

	Iniţiază şi participă la interacţiuni verbale în contexte familiare, pentru rezolvarea unor probleme din mediul şcolar sau din viaţa de zi cu zi.	Participă direct sau prin media la o serie de interacţiuni în diverse contexte şcolare şi extraşcolare, în cadrul unui dialog proactiv.	responsabil şi creativ la o diversitate de interacţiuni în contexte variate, inclusiv pe suporturi media, respectând convenţiile de comunicare, principiile etice şi apreciind diversitatea culturală.
	Identifică informaţii în mesaje orale sau scrise simple, în mai multe limbi, în contexte familiare de comunicare.	Identifică informaţii, opinii, sentimente în mesaje orale sau scrise în mai multe limbi, pe teme cunoscute.	Procesează idei, opinii, sentimente exprimate oral sau în scris, în funcţie de nevoi şi de interese, în diverse contexte, inclusiv de multilingvism şi comunicare interculturală.

Competenţa în multilingvism sociale, mediere variate, apreciere lingvistic individ,	Exprimă păreri şi emoţii în cadrul unor mesaje elementare orale şi scrise, în mai multe limbi, inclusiv în interacţiuni simple din contexte familiare.	Exprimă idei, opinii, sentimente, în cadrul unor mesaje orale şi scrise, pe teme cunoscute, în mai multe limbi, cu niveluri de performanţă variate, în funcţie de oportunităţi şi experienţe de învăţare.	Exprimă oral şi scris idei, concepte, opinii, sentimente în diverse contexte lingvistice, şi culturale, inclusiv de şi transfer, la niveluri de performanţă în funcţie de oportunităţi şi experienţe de învăţare.
	Manifestă curiozitate pentru comunicarea în	Manifestă respect pentru limba oficială a ţării, cadru-comun de comunicare, şi pentru diversitatea	Manifestă şi respect pentru profilul al fiecărui ca bază pentru

	diferite limbi.	lingvistică şi culturală, inclusiv pentru limbile materne ale minorităţilor.	dezvoltarea competenţei interculturale.
la şi prezentare constructe, relevante	Utilizează limbajul matematic şi un aparat matematic de bază (numere, operaţii, reguli elementare) pentru rezolvarea de probleme.	Utilizează corect limbajul matematic şi un aparat matematic diversificat (inclusiv demonstraţii şi raţionamente matematice) pentru a identifica probleme, a stabili demersuri de rezolvare şi a prezenta rezultatele.	Utilizează şi se raportează critic moduri de gândire forme de specifice matematicii (de exemplu, formule, modele, grafice), inclusiv în relaţie cu întrebări pentru viaţa reală şi pentru diferite contexte profesionale.

care	Utilizează noţiuni, operaţii şi raţionamente matematice elementare pentru rezolvarea unor probleme simple, raportate la universul familiar, independent sau în colaborare.	Rezolvă probleme raportate la contexte şcolare şi din viaţa cotidiană, valorificând concepte, cunoştinţe procedurale şi raţionamente matematice.	Construieşte demersul de rezolvare a problemelor pe le identifică varietate de contexte, inclusiv profesionale (corelate cu economic), prin aplicarea principiilor şi proceselor matematice, precum şi prin utilizarea noilor tehnologii.
aplicate diverse,	Manifestă curiozitate pentru aflarea adevărului, realizând distincţia corect /incorect pe baza	Manifestă interes pentru identificarea soluţiilor unor probleme, argumentând demersul matematic utilizat, fiind	Evaluează constant validitatea unor raţionamente matematice în contexte inclusiv

	unui set de criterii simple.	receptiv la contribuţiile fiecăruia în contexte colaborative.	profesionale.
Utilizează Competenţa matematică şi competenţa în ştiinţe, tehnologie şi inginerie contexte	Observă aspecte din mediul apropiat în scopul rezolvării intuitive a unor probleme şi al formulării unor predicţii în situaţii simple de viaţă.	Formulează întrebări şi ipoteze pentru efectuarea unor investigaţii ştiinţifice simple. Realizează, cu sprijin, experimente controlate în scopul explicării unor fenomene, aplicând metode specifice diferitelor ştiinţe. Analizează şi evaluează date	Aplică gândirea ştiinţifică prin cercetarea unor situaţii/probleme specifice naturii şi prin raportarea propriilor ipoteze la rezultatele experimentale validate. în mod independent diferite metode de investigaţie şi tehnologii moderne din domeniul ştiinţific şi profesional, inclusiv în practice şi pentru

		şi informaţii, selectează dovezi, elaborează şi justifică concluzii pe bază de dovezi.	realizarea de produse şi servicii. Evaluează adecvat explicaţiile alternative pe baza datelor şi explică diferite surse de incertitudine.
	Manifestă curiozitate pentru aflarea modurilor de funcţionare a unor produse şi procese tehnologice simple din mediul apropiat.	Aplică cunoaşterea ştiinţifică pentru rezolvarea unor probleme din cotidian şi pentru explicarea funcţionării produselor şi proceselor tehnologice. Analizează modul în care modelele şi teoriile pe	Fundamentează concluzii sau decizii, utilizând date ştiinţifice şi instrumente tehnologice. Evaluează validitatea şi coerenţa diferitelor afirmaţii provenite din diverse surse, care se referă la opinii ştiinţifice, la calitatea metodologiei şi la

		care le folosesc s-au dezvoltat de-a lungul timpului şi discută factorii care au determinat revizuirea lor.	rezultate citate. Se raportează critic la tehnologiile digitale pentru a obţine date de calitate.
	Manifestă deprinderi de comportament adecvat şi participă la acţiuni comune privind sănătatea personală şi a mediului înconjurător,	Analizează probleme legate de siguranţă şi dezvoltare durabilă, în condiţiile progresului ştiinţific şi tehnologic, în relaţie cu propria persoană, cu familia şi cu comunitatea.	Evaluează avantajele, limitările şi riscurile ştiinţifice şi aplicaţiilor tehnologice ale acestora, pentru luarea deciziilor informate şi rezolvarea unor probleme de natură etică şi profesională. Evaluează dovezile teoriilor ştiinţifice studiate pentru teoriilor

	influenţată de activitatea umană.	Manifestă interes pentru descoperiri ştiinţifice şi inovare tehnologică.	şi modul în care au fost luate în considerare fiabilitatea, siguranţa, corectitudinea şi acţiunile etice în investigaţiile ştiinţifice efectuate.
Competenţa digitală, inclusiv de siguranţă pe	Manifestă curiozitate pentru accesarea şi crearea de conţinuturi digitale simple, care răspund unor nevoi de învăţare specifice. Rezolvă sarcini simple de	Manifestă interes pentru accesarea, crearea şi împărtăşirea de conţinuturi digitale variate, care răspund unor nevoi de învăţare specifice. Rezolvă sarcini	Manifestă interes pentru dezvoltarea de conţinuturi digitale şi utilizarea noilor tehnologii, a celor care valorifică inteligenţa artificială, ca răspuns la nevoi de învăţare inclusiv profesionale. Rezolvă creativ

internet şi securitate cibernetică	învăţare prin utilizarea unor dispozitive şi aplicaţii digitale familiare, care presupun funcţii şi reguli elementare de folosire.	variate de învăţare prin utilizarea cu încredere a unor dispozitive şi aplicaţii digitale, potrivit regulilor de funcţionare a acestora.	probleme care presupun organizarea datelor, a informaţiilor şi a conţinutului digital, prin utilizarea unor dispozitive, aplicaţii digitale şi reţele, potrivit principiilor şi mecanismelor de funcţionare a acestora.
etică	Respectă reguli simple care vizează siguranţa fizică şi socioemoţională în utilizarea diferitelor	Respectă reguli referitoare la construirea şi protejarea identităţii în mediul digital, prin raportarea critică la avantajele şi riscurile mediului online	Utilizează critic tehnologiile digitale, prin analizarea oportunităţilor, limitărilor şi riscurilor pe care le implică şi prin respectarea unor principii - de şi juridice,

care	dispozitive digitale.	şi prin utilizarea responsabilă, echilibrată şi în siguranţă a tehnologiilor digitale.	inclusiv din perspectivă profesională - vizează datele personale şi proprietatea intelectuală.
ca a digitale.	Aplică reguli simple de colaborare, interacţiune şi siguranţă în comunităţi online.	Interacţionează şi colaborează în mediile digitale, folosind principiile cetăţeniei democratice.	Participă activ la societatea cunoaşterii prin utilizarea critică noilor tehnologii mediu de susţinere cetăţeniei
şi asumă de spirituale.	Caută surse de informare, îndrumare şi sprijin pentru învăţare şi pentru dezvoltare	Manifestă autonomie şi perseverenţă în învăţare, prin stabilirea de obiective de învăţare şi dezvoltare personală,	Reflectează asupra propriei persoane asupra etapelor de dezvoltare personală. Îşi şi aplică un set valori personale, inclusiv Îşi evaluează

	personală, din partea adulţilor/covârstnicilor.	gestionarea timpului alocat sarcinilor de lucru şi autoevaluarea progresului.	rezultatele învăţării, prin raportare la obiectivele şi exigenţele şi la aşteptările celorlalţi.
personale şi nevoilor inclusiv	Utilizează tehnici simple de învăţare care vizează clarificarea instrucţiunilor, organizarea informaţiilor, verificarea rezultatelor.	Aplică strategii preferate de învăţare care valorifică potenţialul propriu şi pot susţine progresul personal.	Identifică oportunităţi şi ia decizii avizate privind educaţia cariera, pe baza cunoaşterii proprii de dezvoltare, de dezvoltare profesională.
situaţii formulând judecăţi pe	Identifică situaţii sau probleme din universul apropiat, formulând întrebări şi	Descrie situaţii sau probleme din mediul şcolar şi extraşcolar, formulând întrebări şi	Analizează sau probleme complexe, şi evaluând de valoare bazate puncte de vedere

	răspunsuri simple.	construind argumente.	argumentate.
Competenţa personală, socială şi de a învăţa să înveţi			Interacţionează pozitiv cu alţii într-o diversitate de contexte, inclusiv profesionale, manifestând faţă de reguli şi faţă de puncte de vedere diferite, încredere, deschidere pentru rezolvarea de conflicte, conştientizând efectele mesajelor exprimate public.
	Respectă, în contexte cotidiene, norme elementare de conduită şi reguli de comunicare.	Relaţionează proactiv cu ceilalţi, prin comunicare constructivă, cooperare şi negociere în grup.	
	Apreciază calităţile	Manifestă atitudini pozitive faţă de starea de bine personală,	

	personale şi ale celor din jur, în vederea autocunoaşterii şi a colaborării constructive cu ceilalţi. Reflectează asupra modului în care acţiunile şi mesajele sale pot avea un impact asupra celorlalţi.	exprimă comportamente care susţin sănătatea fizică şi mintală, precum şi un stil de viaţă sănătos. Arată empatie şi înţelege cum acţiunile şi mesajele sale pot influenţa starea emoţională şi relaţiile cu cei din jur.	Manifestă rezilienţă în gestionarea parcursului personal, social şi de carieră, prin modul de abordare a obstacolelor şi a schimbării, în diferite contexte de viaţă, inclusiv în mediile de învăţare.
	Identifică elemente relevante pentru apartenenţa la diferite comunităţi (locală, naţională,	Manifestă o atitudine pozitivă faţă de sine şi faţă de ceilalţi, faţă de identitatea culturală	Argumentează modul în care culturală contribuie la identitatea europeană. Este preocupat de respectarea

	europeană) şi	proprie şi a	drepturilor
	înţelege valori	celor care	copilului şi ale
	de bază ale	aparţin unor	omului, a
	traiului în	culturi	principiilor
	comunitate	diferite, faţă	interculturalităţii,
	(demnitatea	de drepturile	implicării civice şi
	umană, respectul,	copilului, ale	dezvoltării durabile
	echitatea).	omului şi ale	la nivel comunitar
		naturii.	şi global.
	Rezolvă sarcini		Relaţionează pozitiv
	simple de lucru	Manifestă	cu ceilalţi, în
	şi conflicte din	iniţiativă în	diferite contexte de
	mediul şcolar	rezolvarea unor	viaţă, prin
	într-un mod	probleme ale	recunoaşterea
	nonviolent, prin	grupurilor din	valorii şi a
	utilizarea	care face parte	demnităţii propriei
	intuitivă a	şi ale	persoane şi a
	aspectelor de	comunităţii	celorlalţi, prin
	justiţie şi a	locale,	promovarea
	celor care	inclusiv în	drepturilor omului,
	definesc	sfera juridică	a coeziunii sociale
	identitatea	şi a ecologiei/	şi a nonviolenţei,
	personală şi a	protecţiei	precum şi prin
	grupurilor de	mediului.	cunoaşterea
Competenţa juridice	apartenenţă.		elementelor

civică, juridică şi de protejare			de bază.
a mediului în cetăţean la valorile protecţia critic şi la	Participă la acţiuni în contexte de viaţă din mediul familiar, prin îndeplinirea unor roluri şi responsabilităţi, inclusiv în sfera ecologiei şi dezvoltării comunitare.	Participă responsabil la activităţi civice care se raportează la valori general-umane, la dimensiunile multiculturale şi socioeconomice ale şcolii, comunităţii şi la dezvoltarea durabilă a acesteia.	Participă activ, calitate de responsabil, la luarea deciziilor care îl privesc, activităţi şi proiecte care promovează general-umane şi dezvoltarea democratică a societăţii, echitatea, naturii şi lupta împotriva schimbărilor climatice.
	Formulează întrebări şi posibile răspunsuri bazate	Analizează fenomene şi procese sociale, juridice, economice,	Se raportează la fenomene şi procese economice sociale, inclusiv rolul şi funcţiile mass-media într-o

	pe argumente simple, cu privire la probleme personale, de grup sau ale comunităţii şcolare.	ecologice, inclusiv rolul îndeplinit de mass-media şi realizează proiecţii simple privind evoluţiile viitoare ale acestora.	societate democratică, pentru a putea lua decizii pe bază de argumente, pentru a înţelege complexitatea şi interacţiunea dintre fenomene şi procese, pentru a proiecta soluţii durabile.
iniţiativă	Contribuie cu idei noi şi identifică posibile riscuri în desfăşurarea activităţilor la care participă.	Pune în practică idei inovative în derularea unor proiecte, activităţi, pe baza evaluării şi minimizării riscurilor.	Manifestă şi creativitate în realizarea de proiecte, activităţi, pe baza evaluării, minimizării şi asumării riscurilor, inclusiv în domenii privind pregătirea profesională.
informate	Ia decizii privind	Ia decizii informate în	Ia decizii în situaţii de

	rezolvarea unei situaţii simple, cooperând cu ceilalţi, pe baza identificării şi comparării alternativelor posibile de soluţionare.	contexte care privesc viaţa personală, şcolară şi profesională, pe baza comparării informaţiilor necesare.	incertitudine şi risc, prin comunicare şi negociere cu ceilalţi, inclusiv în situaţii legate de planul profesional.
Competenţa antreprenorială valorizarea	Se implică în proiecte simple care valorizează iniţiativa şi creativitatea, prin îndeplinirea unor roluri la nivelul clasei, al şcolii sau al comunităţii locale.	Se implică în pregătirea şi în derularea unor proiecte/ activităţi utile pentru sine şi pentru societate, prin transformarea unei idei în acţiune cu valoare pentru ceilalţi.	Participă la activităţi de management de proiect, care presupun lucru individual şi în echipă, iniţiativă şi reflecţie critică, conducere şi delegare de atribuţii, mobilizare de resurse, şi motivarea celorlalţi.

		Alege traseul educaţional/ profesional potrivit posibilităţilor şi intereselor personale, oportunităţilor şi provocărilor specifice diferitelor alternative.	Evaluează propriile puncte tari şi puncte slabe, oportunităţile pentru viaţa personală, socială şi profesională, în vederea stabilirii unor roluri actuale şi de perspectivă.
	Explorează proiecţii de viitor, şcolare şi profesionale, pornind de la nevoi şi interese personale de învăţare.		
	Receptează cu sensibilitate mesaje artistice, în scopul formării culturii artistice de	Utilizează elemente specifice domeniului artistic (operarea cu elemente de scris-citit muzical şi limbaj muzical, instrumente şi tehnici specifice	Utilizează creativ elementele componente ale limbajului

	bază.	artelor vizuale	cultural-artistic.
	Descrie	şi artelor	Argumentează şi
	caracteristici	spectacolului).	(auto)evaluează
	estetice simple	Compară	reacţiile faţă de
	ale produselor şi	reacţiile faţă	opere de artă/
	activităţilor	de opere de	activităţi/
	artistice	artă/activităţi	manifestări
	receptate,	artistice,	cultural-artistic,
	folosind intuitiv	folosind ca	într-un limbaj
	elemente	repere	specific, pe baza
	specifice de	(criterii)	unor criterii
	limbaj (plastic,	elemente negociate/convenite	
	muzical,	specifice de	în grup/în
	coregrafic,	limbaj	comunitatea de
	dramaturgic,	(plastic,	apartenenţă.
	arhitectural, de	muzical,	
	design etc.).	coregrafic,	
		dramaturgic,	
		arhitectural,	
		de design etc.)	
		aparţinând	
		culturii	
		artistice de	
		bază.	
	Identifică	Explorează,	Explică semnificaţii

	tradiţii, obiceiuri şi alte forme de exprimare culturală, la nivel local, naţional şi universal, în contexte cunoscute, orientându-se după repere date - istorice, geografice, biografice etc.	pentru o diversitate de contexte, modalităţi de comunicare între creator şi public, precum: text, teatru, film, dans, arte vizuale, muzică, arhitectură, design, forme hibride.	şi analizează diverse forme cultural-artistice cunoscute (ca „mărci" culturale pe harta lumii) prin care lumea este reprezentată şi transformată, din perspectiva diversităţii culturale (elemente de istorie a artei/ culturii).
Competenţa de sensibilizare şi exprimare culturală artistică	Realizează produse creative simple, semnificative din punct de vedere personal sau al	Ilustrează cu mijloace specifice artei şi/sau culturii idei, experienţe, evenimente şi	Identifică posibilităţi concrete de exprimare şi culturală relevante pentru structurarea identităţii personale şi de grup.

	comunităţii de apartenenţă (clasă, familie, comunitate locală etc.), prin modalităţi diverse de exprimare artistică sau culturală.	emoţii semnificative în plan personal şi/sau pentru comunitate, inclusiv pentru valorizarea tradiţiilor şi meşteşugurilor locale.	Formulează judecăţi evaluative despre relevanţa şi/sau a produselor manifestărilor cultural-artistice la a căror realizare participă sau contribuie, în raport cu propria persoană, dar şi cu specificul contextelor sociale, economice, politice etc.
criterii proprietatea referitoare	Manifestă curiozitate şi investighează, într-o diversitate de contexte familiare (cu membrii comunităţii de	Manifestă apreciere faţă de patrimoniul local, naţional şi universal. Produce mesaje cu rol informativ despre elementele de	Analizează de natură etică (adevăr, respect, echitate etc.) privind intelectuală (de exemplu, aspecte juridice la drepturile de autor, brevetarea

	apartenenţă, prieteni etc.), elemente de patrimoniu (recunoscute şi selectate cu ajutorul criteriilor specifice), produse şi manifestări artistice, aspecte ale mediului construit care dau calitate vieţii, cunoscute / mediatizate.	patrimoniu (recunoscute şi selectate cu ajutorul criteriilor specifice), produsele şi manifestările artistice, aspectele mediului construit care dau calitate vieţii, semnificative în plan personal, local şi universal.	unor produse culturală, mediul construit, precum şi modul în care sunt folosite acestea de către cetăţeni, în contexte sociale şi istorice diverse. Proiectează metode şi procese adecvate promovării unui comportament etic şi responsabil faţă de cultură, artă, spiritualitate şi faţă de valorile mediului construit care dau calitate vieţii.

ST

B.2. Atribute prioritare şi descriptori de nivel

T

Atribute	Descriptor	Descriptor	Descriptor Descriptor liceal

	preşcolar	primar	gimnazial	
				- Comunică constructiv şi asertiv în forme variate (verbal, în scris, prin canale şi instrumente digitale), în diferite contexte şcolare, extraşcolare şi profesionale, cu respectarea regulilor şi convenţiilor de comunicare. - Urmăreşte să îşi îmbogăţească limbajul. Utilizează adecvat termenii de specialitate din diferite domenii, inclusiv limbajul profesional.
	- Participă la discuţii în contexte variate, cu colegii şi cu adulţii din jur. - Formulează păreri sau opinii personale în interacţiunea cu ceilalţi. - Redă idei, păreri, gânduri, folosind instrumente de scris, de	- Comunică adecvat cu cei din jur (verbal, în scris, prin canale şi instrumente digitale), în formă potrivită contextului în care se află. - Este preocupat să se exprime corect în scris sau verbal, inclusiv prin texte digitale,	- Comunică eficient cu cei apropiaţi, dar şi cu alte persoane cu care interacţionează (verbal, în scris, prin canale şi instrumente digitale), adaptând limbajul la contextul în care se află. - Respectă regulile şi convenţiile de comunicare în	

	desenat,	fiind atent la	exprimarea de	- Îşi asumă
	inclusiv	respectarea	idei, opinii,	responsabilitatea
Comunicativ	utilizând noile	regulilor de	emoţii, în	pentru ceea ce
	tehnologii.	comunicare.	contexte şcolare	comunică, este
	- Spune poveşti	- Ascultă cu	şi extraşcolare.	receptiv la
	păpuşilor/	atenţie ceea	- Ascultă cu	feedbackul
	jucăriilor,	ce comunică	atenţie părerile	celorlalţi şi îşi
	altor copii sau	cei din jur,	celor cu care	adaptează modul de
	adulţilor,	formulează	comunică,	respectă comunicare la
	folosind cartea	întrebări	părerile diferite	interlocutor şi la
	ca suport.	pentru a	de ale sale,	situaţie.
	- Poate comunica	înţelege mai	împărtăşeşte	- Acordă atenţie
	minimal într-o	bine o	informaţii.	aspectelor de
	limbă străină	informaţie.	- Caută şi	citeşte comunicare
	(cuvinte şi	- Citeşte	diferite surse de	nonverbală
	expresii uzuale,	informaţii pe	informare, în	(gesturi, mimică,
	adecvate	teme de	limba maternă şi	privire, poziţie a
	activităţilor	interes, în	în alte limbi	corpului) şi
	specifice	limba maternă	străine, în	format paraverbale
	vârstei).	şi în alte	print sau	digital, (accent, debit,
		limbi străine,	la şcoală şi în	intonaţie etc.) în
		în format	timpul liber.	comunicarea proprie
		print sau		şi a celorlalţi.
		digital, la		- Este preocupat de
		şcoală şi în		lectura constantă
		timpul liber.		pe diverse teme de

				interes şcolar,
				profesional,
				personal.
				Pentru a învăţa, explorează diferite surse de informare şi utilizează diferite medii, inclusiv cele bazate pe tehnologia digitală. Dezvoltă produse, proiecte în forme variate şi originale, inclusiv conţinut digital complex. Adaptează achiziţii din contexte precedente pentru analizarea unor situaţii noi, pentru rezolvarea de probleme în
	- Poate realiza materiale, desene, poveşti sau jocuri în manieră proprie, cu elemente diferite faţă de cele ale altor copii. - Inventează	- Este curios să afle mai multe despre un subiect care îl pasionează. - Realizează produse creative simple şi prezintă rezultatele muncii sale în forme variate (scris, desen, format digital etc.).	- Caută să afle lucruri noi subiectele care interesează şi identifică informaţii în surse variate, inclusiv în mediul digital. - Realizează prezentări, proiecte, utilizând modalităţi diverse şi noi de exprimare şi de	

Creativ	cântece, poveşti sau cuvinte noi. - Propune soluţii noi într-un joc sau într-o activitate şi este interesat de soluţiile găsite de colegi. Contribuie creativ la proiecte în care sunt integrate elemente de tehnologie. Poate să abordeze original şi neconvenţional rezolvarea unei situaţii din domeniul profesional, cu caracter practic, aplicativ.	- Explorează moduri de a utiliza ceea ce a învăţat la şcoală pentru rezolvarea unor probleme noi. - Propune soluţii noi în jocuri şi în activităţile din clasă, apreciază soluţiile noi/diferite propuse de colegi.	prezentare. - Caută modalităţi de a utiliza ceea ce a învăţat la şcoală pentru rezolvarea unor probleme noi din viaţa curentă. - Formulează soluţii sau rezolvări noi la probleme, în clasă sau în afara ei. - Îşi exprimă opiniile într-un limbaj adecvat şi cât mai original.	moduri inovative. - În echipă contribuie cu idei noi, originale, ca produs al propriilor experienţe de învăţare şi de viaţă.
			- Identifică	

| | | | valori, interese, | - Este preocupat de
			emoţii şi	propria dezvoltare
			sentimente	fizică, cognitivă,
		- Manifestă	personale care	emoţională, socială
		interes pentru	stau la baza	şi spirituală, ca
		propria	dezvoltării unei	expresie a unei
		dezvoltare	imagini de sine	imagini de sine
	- Îşi exprimă	fizică şi	pozitive.	pozitive.
	preferinţele	emoţională.	- Acordă	- Conştientizează
	pentru anumite	- Înţelege că	importanţă	importanţa
	activităţi,	învăţarea este	învăţării ca	învăţării continue
	jocuri sau	importantă	activitate	pentru dezvoltarea
	aplicaţii. Îi	pentru propria	constantă în	personală şi pentru
	place să înveţe/	dezvoltare.	programul său	pregătirea sa
	descopere	- Formulează	şcolar şi	profesională.
	informaţii noi	întrebări	extraşcolar.	- Îşi exprimă
	despre un	relevante pe o	- Formulează	opiniile în
	subiect care îl	temă dată.	întrebări cu	contexte variate,
	pasionează.	- Caută şi	privire la ceea	ce|argumentat.
	- Lucrează cu	selectează	învaţă, la scopul	- Evaluează
	colegii pentru	informaţii din	şi modul în care	constant sursele de
	soluţionarea	diferite	foloseşte	informaţie şi
	unei probleme,	surse, pentru	tehnologia.	validitatea lor în
Reflexiv	discută când şi	a se documenta	- Caută,	diferite contexte
	de ce o situaţie	pe o temă	selectează şi	(inclusiv mediul
	este	dată, pentru a	organizează	digital), ia în

	problematică, provocatoare. - Poate să descrie anumite schimbări, fenomene, evenimente simple din viaţa curentă. - Cere sprijinul adulţilor în învăţare, atunci când are nevoie.	construi un argument, pentru a verifica o ipoteză, opinie. - Identifică domenii şi activităţi şcolare pe care le realizează cu mai multă uşurinţă şi succes/cu dificultate şi cere sprijinul adulţilor.	informaţii relevante din surse variate, pentru a formula un argument, pentru a explora o problemă şi a identifica soluţii. - Identifică domeniile de activitate care îl pasionează, la care obţine rezultate bune/ rezultate slabe şi ţine cont de feedbackul primit în scopul îmbunătăţirii rezultatelor.	considerare idei din mai multe perspective, îşi revizuieşte înţelegerea pe bază de informaţii şi dovezi. - Poate să îşi autoevalueze efortul personal şi rezultatele şcolară în contexte şcolare şi de pregătire profesională, îşi stabileşte priorităţi şi strategii de dezvoltare pentru viitor.
		- Se implică în realizarea unor sarcini		

		de lucru de		- Participă şi
		grup,	- Participă cu	iniţiază activităţi
	- Participă şi	participă la	interes la	şi proiecte de
	iniţiază jocuri	luarea de	proiecte de grup,	grup, pe teme de
	şi activităţi	decizii comune	organizate în	interes şcolar,
	împreună cu alţi	privind	medii şcolare şi	profesional,
	copii, împarte	organizarea	extraşcolare şi	personal.
	resurse şi	activităţilor.	face propuneri	- Foloseşte
	materiale de	- Realizează	pentru modul de	modalităţi variate
	lucru.	sarcinile ce	organizare a	de colaborare,
	- Înţelege că	îi revin în	lucrului în	comun. inclusiv în grupuri
	oamenii sunt	activităţile	- Îşi asumă	şi comunităţi
	diferiţi. Se	comune, pentru	rolurile ce îi	online.
	joacă cu alţi	a obţine	revin în	- Îşi asumă roluri
	copii,	rezultatul	activităţile de	şi responsabilităţi
	indiferent de	final.	grup şi înţelege	diverse în
	diferenţele	- Oferă şi	că succesul final	activităţi comune
	dintre aceştia,	primeşte	depinde de	cu alţii,
	cu sprijinul	sprijin pentru	contribuţia	recunoaşte punctele
Colaborativ	adulţilor,	realizarea	fiecăruia.	forte şi valoarea
	atunci când e	unei sarcini	- În	interacţiunea membrilor grupului
	cazul.	de lucru.	cu ceilalţi	şi a lucrului în
	- Are cel puţin	- Oferă şi	manifestă respect	comun.
	un prieten în	primeşte	faţă de opiniile	- Comunică eficient
	grupa/grupul de	feedback de la	diferite de ale	cu membrii
	joacă cu care	colegi,	sale, concomitent	grupului,

	împarte lucruri sau cu care împărtăşeşte ceea ce ştie/ simte. - Este preocupat să se împace cu colegii, în cazul unei neînţelegeri.	ascultă şi respectă ideile şi propunerile diferite de ale sale. - Manifestă deschidere pentru rezolvarea conflictelor în grupurile de lucru/de apartenenţă şi caută soluţii în acest scop.	cu susţinerea drepturilor şi nevoilor personale. - Se implică în gestionarea şi rezolvarea conflictelor care apar în grupul de lucru/de apartenenţă.	manifestând deschidere pentru feedback şi sugestii, pentru integrarea tuturor membrilor. - Este preocupat să ia decizii corecte, echitabile şi echilibrate pentru sine şi pentru grup.
				- Formulează opţiuni cu privire la viitorul său în plan personal, şcolar, profesional; se consultă cu cei din jur cu privire la aceste opţiuni.

				- Identifică diverse aspecte (de mediu, sociale, economice, culturale) ce influenţează modul în care poate arăta viitorul la nivel individual, comunitar şi social în ansamblu; analizează relaţiile dintre aceste aspecte. Îşi asumă un rol activ în a aduce o contribuţie pozitivă la nivelul comunităţii în care trăieşte şi la nivelul societăţii în general.
	- Se gândeşte la viitorul său legat de şcoală, de prieteni, de profesia pe care ar dori să o urmeze. Înţelege că pot exista mai multe evoluţii posibile cu privire la aceste aspecte.	- Este preocupat de viitorul său parcurs şcolar şi profesional, pornind de la nevoi şi interese personale de învăţare. - Înţelege ce înseamnă „comunitatea" din şcoală, din jurul şcolii, din localitatea sa; se gândeşte la rolul său în aceste contexte.	
- Află despre diferite profesii/meserii şi poate spune				- Utilizează diverse idei, modele şi teorii pentru a investiga

	ce ar dori să facă atunci când va fi adult.	- Este capabil să facă unele legături între acţiuni, evenimente care se întâmplă în prezent şi modul cum va arăta viitorul. - Caută constant noi modalităţi de a folosi tehnologia pentru a învăţa şi pentru a fi în siguranţă pe internet.	- Identifică diversele componente ale comunităţii (de exemplu, sănătatea, transportul, clădirile şi spaţiile verzi etc.) şi interacţiunea dintre acestea. - Foloseşte idei şi teorii pentru a descrie şi investiga procese naturale şi sociale. - Se informează despre noutăţile din tehnologie şi cum acestea pot influenţa viitorul.	
Prospectiv	- Este curios să exploreze noi jocuri, activităţi, inclusiv aplicaţii digitale.			pentru a construi diverse tipuri de scenarii de viitor (posibil, probabil, dezirabil, pozitiv sau negativ). Identifică posibile riscuri şi incertitudini ce pot apărea, precum şi nevoile de prevenţie, corecţie sau remediere a acestora. Se poate adapta la schimbări, îşi poate redefini opţiunile pentru carieră. Identifică abilităţile personale care îi facilitează tranziţia către diferite domenii tehnologice, pentru

			dezvoltarea propriilor proiecte şi afaceri.
			- Se informează despre noutăţile din tehnologie şi impactul lor asupra viitorului personal, social, profesional. Anticipează potenţialele ameninţări şi se preocupă de viitorul siguranţei online.
			- Îşi asumă independent diferite sarcini şi activităţi, acasă şi la şcoală. Investeşte timp şi efort pentru interesele şi pasiunile sale.
		- Îşi poate gestiona singur nevoile de bază,	

			este preocupat să	- Este autonom şi
	- Poate realiza		înveţe mai mult	organizat în
	sarcini simple		pentru interesele	programul zilnic de
	în clasă, acasă	- Este	şi pasiunile	învăţare, îşi
	sau în diferite	interesat să	personale.	stabileşte
	locuri unde este	îşi gestioneze	- Îşi organizează	obiective la nivel
	alături de copii	autonom	şi respectă un	personal, şcolar/
	şi/sau adulţi	nevoile de	program de	academic,
	(de exemplu,	bază (de	învăţare zilnic.	profesional. Este
	aşezatul mesei,	exemplu,	Îşi stabileşte	capabil să ia
	spălatul	igiena,	obiective	decizii
	veselei,	rutinele,	măsurabile pentru	fundamentate în
	ordonarea	hrana, spaţiul	sarcini sau	contexte
	lucrurilor/	personal).	activităţi	şcolare
	jucăriilor,	- Respectă un	punctuale;	- Aplică rutine şi
	îmbrăcat/	program de	gestionează	timpul
	dezbrăcat fără	învăţare	pentru a finaliza	ajută să îşi
	ajutor etc.)	zilnic. Cere	o sarcină în	organizeze şi
	- Îşi alege	sprijinul	termenele	eficientizeze
Autonom	modul de lucru/	adulţilor	stabilite.	învăţarea.
	de activitate	pentru	- Apelează la	- Apelează şi
	preferat, ţinând	învăţare,	sprijinul	valorifică
	cont de	atunci când	adulţilor şi/sau	sprijinul altor
	recomandările	are nevoie.	al colegilor	persoane şi îşi
	adulţilor din	- Navighează	pentru învăţare,	planifică resurse
	jur şi	pe internet cu	atunci când are	de timp şi efort

	solicitând sprijin la nevoie. - Poate folosi unele aplicaţii digitale sau jocuri fără ajutor, ştie că trebuie să ceară permisiune înainte de a folosi internetul.	o anumită independenţă şi explorează conţinut digital fără supraveghere constantă, respectând regulile stabilite.	nevoie. - Are modalităţi preferate de a învăţa, diferite tehnici şi instrumente pentru învăţare. - Îşi organizează şi gestionează activităţile digitale fără a fi ghidat în fiecare pas, îşi asumă responsabilitatea pentru comportamentul online.	pentru atingerea obiectivelor personale de utilizează învăţare şi dezvoltare. - Este conştient de realizările personale şi este capabil de autoevaluare şi autoapreciere obiective. - Îşi asumă responsabilitatea pentru învăţarea şi dezvoltarea sa digitală. Navighează pe internet în mod autonom, fiind conştient de responsabilităţi şi riscuri specifice.
		- Înţelege că oricine poate		

		avea dificultăţi atunci când învaţă sau în viaţa personală. - Menţine o atitudine pozitivă şi continuă activitatea, nu renunţă atunci când greşeşte sau are dificultăţi în rezolvarea unei sarcini de lucru, în utilizarea unor materiale, a dispozitivelor şi instrumentelor digitale.		
	- Se joacă alături de copii şi rămâne angajat în activitate până la finalizarea acesteia, cu		- Înţelege faptul că lumea în care trăieşte este complexă, diversă şi că în viaţa multor copii există probleme. - Dezvoltă şi menţine un plan pentru atingerea obiectivelor pe termen scurt, mediu şi lung, în plan personal şi şcolar.	- Are încredere în capacitatea sa de a gestiona situaţii diverse şi de a lua decizii şi solicită sprijinul adulţilor şi al colegilor, la nevoie. - Se concentrează asupra obiectivelor care şi le-a propus în plan personal, şcolar, profesional şi nu abandonează demersul atunci

	sprijin de la			
	adulţi şi		- Ştie că în	când întâmpină
	colegi, după		învăţare sau în	dificultăţi. Caută
	caz.		realizarea altor	modalităţi
	- Încearcă din		activităţi poate	constructive de
	nou să realizeze		să greşească,	rezolvare a
	o activitate,		poate întâmpina	problemelor,
	chiar dacă nu a		provocări,	tratează sarcinile
	reuşit de prima		dificultăţi.	asumate ca pe nişte
	dată. Continuă	Continuă să	Încearcă să le	provocări ce îl
	sau revine	încerce, să	depăşească cu	ajută să îşi
	asupra	caute alte	răbdare, fără să	descopere
Rezilient	sarcinilor	soluţii.	renunţe şi are	potenţialul şi să
	dificile, fără	- Utilizează	încredere că va	îşi dezvolte
	să fie deturnat	unele tehnici	reuşi.	Reflectează abilităţile de
	de frustrare. Se	pentru	asupra propriilor	viaţă şi
	calmează cu	gestionarea	greşeli (în	profesionale.
	ajutorul	emoţiilor	învăţare, în	- Îşi asumă atât
	adultului. Cere	puternice	diverse	activităţi experienţele
	ajutor atunci	într-un mod	şi contexte) şi	pozitive, cât şi pe
	când are nevoie.	constructiv.	încearcă să	cele negative şi
	- Îşi aşteaptă	Demonstrează	găsească moduri de	caută să le
	rândul în	abilitatea de	prevenire, de	valorifice
	jocurile,	a se calma	ameliorare.	constructiv şi
	discuţiile sau	independent,	- Gestionează	echilibrat.
	activităţile din	într-o	eficient emoţiile	Foloseşte tehnici

	clasă.	situaţie	puternice pentru	de autoreglare şi
	- Acceptă roluri	dificilă.	asigurarea unui	autocontrol în
	/	Solicită	echilibru prin	situaţii dificile/
	responsabilităţi	sprijin de la	utilizarea unor	stresante, pentru
	şi le	adulţi şi/sau	strategii	protejarea şi
	îndeplineşte.	colegi, atunci	constructive.	îngrijirea
		când are	Caută activ	sănătăţii sale
		nevoie.	soluţii la	mintale.
		- Respectă	provocări	- Are capacitatea
		reguli, rutine	personale,	de a se adapta unui
		şi proceduri	interpersonale şi	mediu profesional,
		ale clasei, în	academice.	înţelegând
		diferite	- Discută cu cei	necesitatea
		contexte de	din jur despre	schimbărilor în
		comunicare şi	problemele şi	carieră şi/sau a
		colaborare,	dificultăţile cu	evoluţiei
		chiar şi fără	care se confruntă	profesionale.
		supraveghere.	şi caută să	- Înfruntă
			identifice	provocările
			împreună posibile	digitale cu
			rezolvări.	determinare,
			- Solicită ajutor	căutând constant să
			atunci când are	învețe şi să se
			nevoie şi este	adapteze la
			recunoscător	schimbările rapide
			pentru ajutorul	ale tehnologiei.

			primit.	
				- Înţelege conceptele de solidaritate, echitate şi justiţie socială.
				Este atent la emoţiile, comportamentele, problemele celor din jur.
				- Se implică în asigurarea sănătăţii şi stării de bine proprii şi a celorlalţi.
			- Îşi asumă sarcinile de lucru ce îi revin în diferite contexte care derivă din acestea.	
	- Are responsabilităţi punctuale în familie sau în cadrul grupei.	- Respectă sarcinile ce îi revin în activităţile individuale şi cele de grup.		Exprimă comportamente responsabilităţile relaţiilor cu ceilalţi, inclusiv
	- Aplică rutine de igienă şi îngrijire personală, inclusiv în ceea		- Acordă atenţie sănătăţii fizice şi emoţionale, precum şi stării	preventive şi bazate pe consimţământ, pentru o viaţă

	ce priveşte o	- Înţelege	de bine proprii şi	sănătoasă.
	alimentaţie	conceptul de	a celor din jur.	- Participă la
	sănătoasă şi	sănătate	Se preocupă ca	activităţi şi
	efectuarea de	personală şi a	atitudinile şi	proiecte care
	activităţi	celor din jur.	comportamentele	promovează
	fizice de	Aplică în mod	proprii să nu	înţelegerea
	întreţinere a	constant	afecteze negativ	interculturală,
	stării de	rutine de	pe ceilalţi sau	participarea
	sănătate.	igienă şi	mediul	civică, cunoaşterea
	- Tratează cu	îngrijire	înconjurător.	şi aplicarea
	grijă şi	personală şi	- Se informează şi	drepturilor şi
	blândeţe	alimentaţie	discută despre	responsabilităţilor
	animale, plante.	sănătoasă.	impactul	ce derivă din
	Participă la	- Discută	acţiunilor	calitatea de
	activităţi de	despre rolul	oamenilor asupra	cetăţean al
	îngrijire şi	pe care îl pot	mediului.	României şi
	protecţie a	avea elevii în	Participă la	cetăţean european.
	mediului	protejarea	acţiuni şi	- Este interesat de
	înconjurător, la	mediului şi se	proiecte de	problemele
	reciclarea	implică în	dezvoltare	sistemice de mediu
	materialelor.	acţiuni de	durabilă,	(de exemplu,
	- Este interesat	ecologie, la	organizate în	degradarea
	de fenomene	şcoală, acasă,	contexte şcolare	biodiversităţii,
	naturale	în comunitate	şi extraşcolare.	schimbările
	excepţionale/	(de exemplu,	În viaţa curentă,	climatice,
Responsabil	calamităţi	grădinărit,	caută şi aplică	epuizarea

	naturale şi	reciclarea	soluţii pentru	resurselor
	înţelege	deşeurilor,	protecţia	mediului naturale). Este
	pagubele ce pot	utilizarea	înconjurător (de	conştient de
	fi provocate de	transportului	exemplu,	folosirea impactul acestora
	acestea sau de	ecologic).	energiei	asupra tinerilor şi
	unele acţiuni	- Este atent	regenerabile,	de rolul pe care ei
	ale omului.	la emoţiile şi	economisirea	îl pot avea în
	- Este conştient	problemele	energiei, hrană	direcţionarea
	de existenţa	celor din jur,	locală).	societăţii pe
	tehnologiei şi a	recunoaşte şi	- Demonstrează	traiectorii mai
	modului în care	apreciază	empatie faţă de	sustenabile.
	aceasta	pozitiv	emoţiile colegilor	- Iniţiază şi se
	îmbunătăţeşte şi	diferenţele	şi ale adulţilor	implică, la nivelul
	afectează viaţa.	dintre colegii	din jur. Caută	şcolii şi în
	Aplică reguli de	de clasă.	oportunităţi să	comunitate, în
	bază pentru	Caută să	înveţe despre	proiecte de
	siguranţa în	respecte	diversitatea	dezvoltare durabilă
	mediul online,	drepturile	experienţelor	(de exemplu,
	stabilite	celorlalţi.	umane, prin	spaţiile urbane
	împreună cu	- Foloseşte	informare şi	verzi, practicile
	adulţii.	internetul şi	participare la	de mediu,
	- Demonstrează	dispozitivele	activităţi	încurajarea
	grijă/preocupare	digitale	specifice (de	producătorilor
	pentru emoţiile	într-un mod	exemplu, proiecte	locali, valorizarea
	şi dorinţele	care este	tematice,	biodiversităţii
	colegilor.	sigur şi	voluntariat).	zonei).

	Identifică şi acceptă diferenţe şi similarităţi în ceea ce priveşte preferinţele sale şi ale colegilor.	respectuos pentru sine şi pentru ceilalţi.	- Îşi asumă responsabilitatea pentru acţiunile online şi consecinţele comportamentului digital; aplică măsuri pentru protejarea informaţiilor personale.	- În mediul de pregătire profesională, înţelege respectă normele de sănătate şi securitate în muncă, de prevenire şi stingere a incendiilor, de prevenire şi reducere a impactului negativ al activităţii profesionale asupra mediului. - Practică un comportament digital/online responsabil, fiind conştient de impactul personal asupra comunităţii online.
	- Respectă reguli şi principii şi			- Îşi stabileşte

		angajamente		formulează reguli
	- Respectă	luate faţă de	- Explorează,	de comportament în
	regulile	sine şi faţă	formulează şi	acord cu valorile
	stabilite de	de ceilalţi.	respectă principii	personale,
	comun acord cu	- Îşi cunoaşte	şi reguli de	înţelegând
	colegii şi cu	şi respectă	comportament în	importanţa
	adulţii.	drepturile şi	activitatea	dimensiunii etice
	- Utilizează	îndatoririle.	individuală şi de	şi morale în viaţă.
	frecvent	Poate	grup.	- Este deschis în a
	formulele de	identifica	- Este deschis să	dezbate situaţii,
	salut şi de	situaţii din	identifice moduri	cazuri şi probleme,
	politeţe în	mediul	prin care îşi	raportându-se la
	situaţiile	apropiat, în	poate exercita	dimensiunea etică a
Etic	potrivite.	care aceste	drepturile şi cum	diferitelor
	- Oferă sprijin	drepturi sunt	adulţii îl pot	contexte din viaţa
	colegilor care	încălcate.	sprijini în acest	de zi cu zi.
	îi cer ajutorul,	- Este	sens.	Identifică, discută
	în joc sau în	interesat să	- Manifestă	şi se implică în
	activităţile	afle şi să	interes pentru	rezolvarea
	curente, şi	spună	înţelegerea	cazurilor de
	doreşte să	adevărul.	valorilor care	injustiţie socială,
	împartă jucării/	Poate	stau la baza unor	în şcoală şi în
	lucruri, în cele	identifica	atitudini sau	comunitate.
	mai multe	valori ale	comportamente din	- Poate să
	cazuri.	şcolii şi ale	mediul cotidian.	identifice valori
		familiei. Este		care stau în

		interesat să		spatele unor
		ştie când		atitudini sau
				comportamente din
				societate, la nivel
				local, regional,
			- Îşi asumă	valori naţional sau
			specifice (de	internaţional. Este
			exemplu,	preocupat să
			onestitatea,	înţeleagă
			integritatea,	consecinţele etice
			autenticitatea,	ale dezvoltării
			corectitudinea,	ştiinţei şi
		acţiunile sale	justeţea,	tehnologiei asupra
		sau ale altor	adevărul,	oamenilor şi
	- Distinge	persoane îi	întrajutorarea)	în mediului.
	faptele bune de	afectează	acţiunile	- Apreciază produse
	cele rele şi	negativ pe cei	individuale şi în	şi valori estetice
	poate identifica	din jur.	interacţiunea cu	şi artistice,
	situaţii în care	- Este	ceilalţi.	respectă
	cei din jur nu	preocupat să	Identifică şi	identitatea,
	respectă anumite	aibă grijă de	discută despre	valorile şi
	reguli.	bunurile	situaţii în care	practicile
	Recunoaşte semne	personale şi	sunt încălcate	comunităţilor
	de violenţă/	de cele	valorile şi	culturale cu care
	agresiune,	comune.	principiile.	interacţionează.

	despre care vorbeşte cu adulţii. - Respectă regulile privind folosirea dispozitivelor digitale şi a internetului.	- Respectă regulile stabilite pentru utilizarea tehnologiei şi a internetului, în interacţiunile online.	- Este preocupat să analizeze implicaţiile deciziilor sale şi să participe la acţiuni care contribuie la binele personal, al familiei şi al comunităţii din care face parte. - Înţelege şi respectă norme etice online, inclusiv drepturile de autor.	- Manifestă integritate morală şi respectă standardele şi regulamentele, inclusiv din domeniul profesional. Acţionează în baza principiilor şi regulilor, în situaţii care aduc atingere acestora. - Respectă drepturile de autor şi alte norme etice specifice mediului online şi le promovează în comunitatea online.

ST